

Toimintakertomus 2005

Vihreä Sivistysliitto ry
Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus

1. Yleiskatsaus	3
2. Opintokeskuksen toiminta	4
Oma toiminta	4
Yhteistyökurssit ja seminaarit.....	4
Opintokerhot	6
3. Projektit	7
Päätyneet hankkeet.....	7
Laturi – vihreä järjestökoulu.....	7
Nuoret valtaan - mentorointihanke.....	8
Kestävän kehityksen ohjelma opintokeskuksille 2004 – 2006	9
Uudet ja jatkuvat hankkeet	9
Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut	9
EU:n perustuslaki – muuttuuko mikään?.....	10
Politeia - luottamushenkilökoulutus.....	10
Yksin yhdessä	11
Reilun kaupan vapaaehtoistoimijoiden koulutuksen kehittämisprojekti.....	11
SPECIAL GR 1 – projekti	12
Avaruusalus maa	13
Maahanmuuttajien atk-koulutus.....	13
4. Vihreä Sivistysliitto täytti 15 vuotta ja ViSiO 10 vuotta.....	14
5. Sivistysliiton toiminta	15
Vuoden Visio	15
Kustanteet	15
Verkkojulkaisut.....	16
Muut kustanteet.....	17
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	18
Osallistuminen koulutukseen ja muihin tapahtumiin.....	19
6. Hallinto	20
Vihreä Sivistysliitto ry:n hallitus 2005.....	20
Henkilökunta.....	20
Jäsenet ja jäsenyydet	21
Talous	21
Liitteet	22
Opintotoiminnan yhteistyökumppanit.....	22
Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit.....	24
Vihreä Sivistysliitto ry:n jäsenjärjestöt	25

1. Yleiskatsaus

Toimintavuonna 2005 hallitusohjelman mukaisesti aikuiskoulutusta kehitettiin parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän ehdotusten pohjalta, jotka oli johdettu elinikäisen oppimisen strategiasta. Näistä lähtökohdista aikuiskoulutuspolitiikkaa rakennettiin vuoteen 2010. Opetusministeriö määritteli edelleen vapaan sivistystyön sektorin tavoitteiksi mm. koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen sekä aktiivisen kansalaisuuden ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan vahvistamisen. Vapaan sivistystyön talousarvio toimintavuodelle oli 140,0 milj.€, josta opintokeskusten osuus oli 13,2 milj. € jakaantuen valtionosuuksiin 12,4 milj. ja valtionavustuksiin 0,8 milj.€. Aikuiskoulutuksen järjestäjille haluttiin turvata vakaat toimintaedellytykset mutta samalla korostettiin koulutuksen laadun parantamista ja aliedustettujen ryhmien osallistumismahdollisuuksien laajentamista.

Opetusministeriö otti käyttöön opintokeskusten osalta informaatio-ohjauksen. Sen avulla haluttiin koulutusta suunnata riittävässä määrin yhteiskunnan muutoksen ja tasa-arvon kannalta tärkeille sisältöalueille ja aliedustetuille kohderyhmille. Toimintavuosien 2005-2008 tavoitteiksi ja sisällöiksi määriteltiin kansalaistaidot ja kansalaisyhteiskuntaan osallistumisen valmiuksien lisääminen, maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus ja muu opintotoiminta, tietoyhteiskunnan perusvalmiuksien parantaminen sekä terveyttä edistävät opinnot. Toimintavuoden uusista ViSiOn projekteista Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut, Politeia, Yksin yhdessä ja Maahanmuuttajien atk-koulutus kuuluivat kahteen ensimmäiseen alueeseen.

Hallitus esitti Eduskunnalle luonnoksen laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta. Laki astui voimaan vuonna 2006. Oleellista uudessa lakiehdotuksessa oli valtionosuuden perustana olevien yksikköhintojen laskeminen oppilaitosmuodon käyttökustannusten perusteella joka neljäs vuosi. Samoin merkittävä muutos aiheutui siitä, että oppilaitosten ylläpitäjille myönnettävät valtionavustukset tultaisiin vähentämään oppilaitosten yksikköhintojen perusteena käytettävistä kustannuksista. Tätä tultaisiin soveltamaan ensimmäisen kerran valtionosuuden perusteista päätettäessä vuonna 2008. Tällä tulee suoraan vaikuttamaan opintokeskusten valtionosuuksien määrään. Lain 2§ 4 momentti muutettaisiin muotoon ” Opintokeskukset toimivat elinikäisen oppimisen ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi”.

Koulutuksen arviointineuvoston ensimmäisen vaiheen luonnos raportiksi Vapaan sivistystyön oppilaitosrakenteesta ja palvelukyvyistä valmistui toimintavuoden lopulla. Opintokeskuksia käsiteltiin raportissa melko epätarkasti ja hyvin yleisellä tasolla. Päälimmäiseksi jäi vaikutelma, ettei opintokeskusten toimintaa ollut kokonaisuutena oivallettu, vaan siitä muodostettiin yksinkertaistettu malli. Opintokeskukset määriteltiin pieneksi toimijaksi - 11 valtakunnalliseksi järjestöksi - mieltämättä sitä järjestökentän laajuutta, jonka parissa opintokeskukset työskentelivät.

Vihreä Sivistysliitto täytti 15-vuotta ja ViSiO 10-vuotta. Vuosia juhlittiin juhlaseminaarin merkeissä. Toimintavuoden aikana opiskelijoista on ensimmäistä kertaa kerätty profiilitiedot.

Anneli Bauters
Opintojohtaja

2. Opintokeskuksen toiminta

Oma toiminta

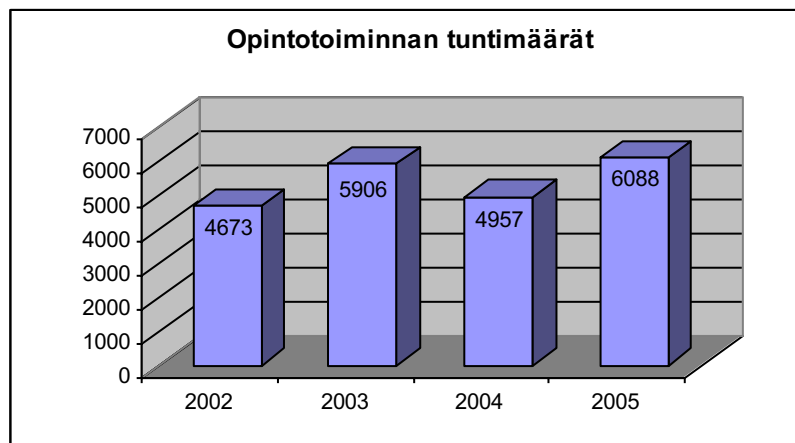
Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus pyrki omassa koulutustarjonnassaan ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon asiakkaiden toiveita ja ehdotuksia. Osa koulutuksesta toteutettiin yhteistyössä vapaan sivistystyön muiden organisaatioiden kanssa. Tämä osoittautui jälleen onnistuneeksi ratkaisuksi, koska monipuolinen osaaminen ja laajemmat viestintäkanavat takasivat kiinnostuksen seminaareille ja kursseille. Suunnitelluista 23 kurssista toteutui 17. Niiden teemoina oli mm. järjestön taloushallinto, vapaaehtoistyö järjestöissä, järjestötiedotus, työlainsäädäntö, järjestön kustannustoiminta, järjestölehden toimittaminen sekä arkistointi. Näille kursseille osallistui yhteensä 448 henkilöä, joista naisia oli 74%.

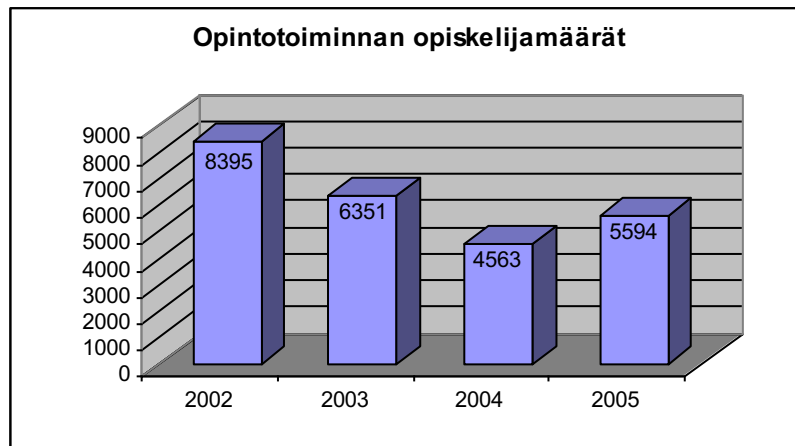
ViSiOn koulutuskalenteri julkaistiin kaksi kertaa, keväällä ja syksyllä, sähköisessä muodossa ViSiOn kotisivuilla. Kursseille ilmoitettiin joko kotisivujen kautta tai sähköpostitse. Kursseja markkinoitiin pääosin sähköisesti sekä muutamilla lehti-ilmoituksilla. Ongelmana oli kuitenkin edelleen kurssien järjestäminen Helsingin ulkopuolella. Kurssien markkinoinnista vastasi koulutussihteeri Emilia Skarra.

Yhteistyökurssit ja seminaarit

ViSiO toteutti koulutusta kokonaisuudessaan 6088 opintotuntia. Tuntimäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1131 opintotunnilla. Osallistujia oli 5594 opiskelijaa; näistä naisten osuus 61 %. Yhteensä opintotilaisuuksia järjestettiin 304, joista enemmistö toteutettiin yhteistyössä eri järjestöjen kanssa. Yhteistyökumppaneita oli 85 ja ViSiO-tukeen oikeuttavan oppitunnin hinta oli 17,50 €. Opetusministeriö myönsi ViSiO:lle opintotoimintaan 3696 tuntia.

Opintotoiminnan yhteistyökumppanit on mainittu liitteessä 1.

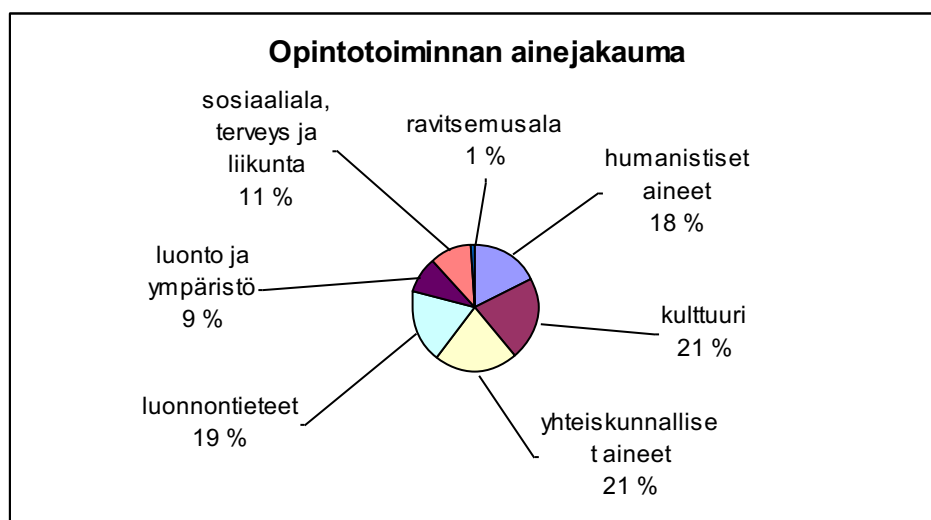

Jäsenjärjestöjen opintotoiminta jatkui edellisten vuosien tapaan. Vihreä liitto ry järjesti jäsenistölleen monipuoliset koulutuspäivät ja piirijohdolle koulutusviikonloppuja eri teemoista. Espoon vihreillä ja Pohjois-Karjalan vihreillä oli laajaa omaa koulutusta. Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ViNO ry toteutti Nuori vihreä vaikuttaja –kurssin, joka oli suunnattu vasta poliittiseen toimintaan tulleille nuorille. Kurssiin kuului lähiopetusta, verkko-opintoja sekä opintomatka europarlamenttiin. Turun seudun vihreät ry järjesti työelämäseminaarin ”Kun elämä päätää” 15.5. Kaksikerran Hirvilammella. Tilaisuudessa Tapani Hietaniemi alusti Andre Gorzista, Elina Moisio vihreiden työelämänäkemyksistä ja Eeva Siivonen sosiaalisista yrityksistä.

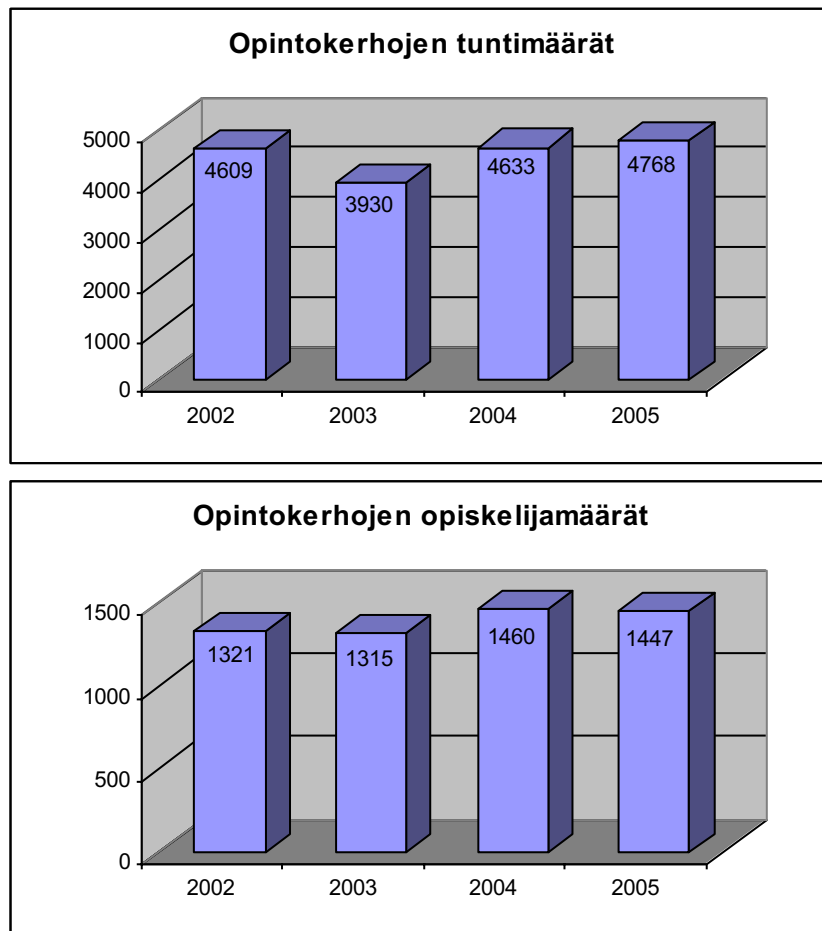
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry ja Reilun kaupan puolesta ry järjestivät monipuolista koulutusta reilun kaupan aktiiveille mm. reilun kaupan appelsiineista. Ilmastonmuutosta käsittelevät koulutustilaisuuksissaan Dodo ry, Maan ystävät ry, Etelä-Helsingin vihreät ry ja Vantaan vihreät ry. Maahanmuuttajajärjestöt toteuttivat suomen kielen kursseja ja atk-kursseja.

Freskomaalarit ry toteutti seinämaalaukskurssin, jonka tuotoksena syntyi monipuolinen Stuccolustro -seinämaalauksen opetusmoniste. Kuvataideyhdistys Kuhankosken Kilta ry puolestaan toteutti kurssin terapeutisesta sgraffito-raaputustekniikasta. Värjärikilta järjesti perinteiset Värjäriwiikot, joiden aikana perehdyttiin värikasveihin ja niiden käyttöön värjäyksessä, maalauksessa ja suorapainannassa. Arki ry:n ja Espoon kesäteatteri ry:n kursseilla syvennyttiin mm. teatterin ja luonnon suhteeseen ja rituaalisiin juuriin.

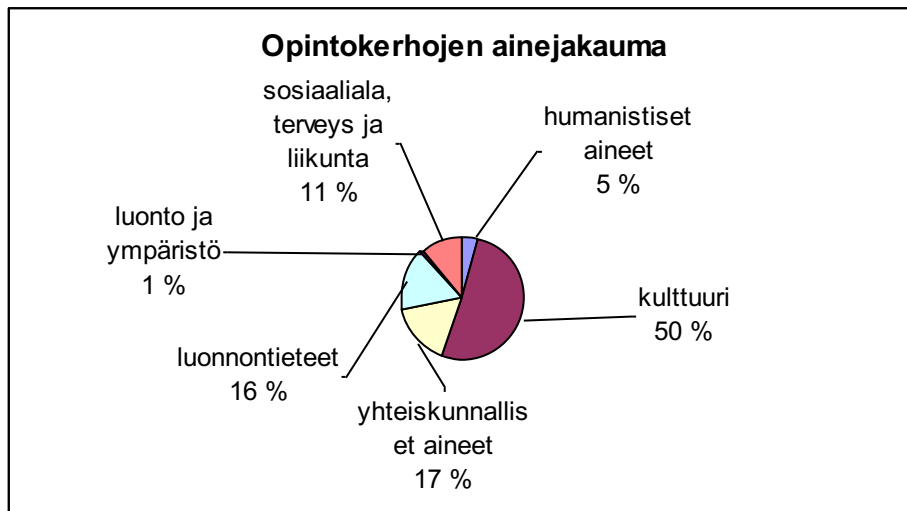
Opintokerhot

ViSiO toteutti yhteistyökumppaniensa kanssa 4768 opintokerhotuntia. Edelliseen vuoteen verrattuna tuntimäärä kasvoi 135 tunnilla. Kerhotoimintaa järjesti 33 yhdistystä tai ryhmää, jotka toteuttivat 91 opintokerhoa. Niihin osallistui 1447 opiskelijaa, joista naisten osuus oli 68 % . ViSiO-tuen osuus opintokerhoille oli 3,70 €. Opetusministeriö myönsi kerhotoimintaan 3814 tuntia.

Eniten kerhotoimintaa toteutti ViSiLin jäsenjärjestö Luonto ja Terveys ry, jonka järjestämissä kerhoissa paneuduttiin historiaan, musiikkiin, kameran käyttöön, terveyteen ja maahanmuuttajaperheiden asemaan yhteiskunnassa. Pispalan kirjastoyhdistys ry järjesti tietojenkäsittelyssä sisällöllisesti kahdentasoisia kerhoja alkeistasosta syventävään tieto- ja viestintätekniikan käyttöön. Toiminta oli suunnattu vähän tai ei lainkaan tietojenkäsittelykokemusta omaaville opiskelijoille. Kynnys ry:n kerhoissa opiskeltiin maalausta, tanssia ja perehdyttiin myös yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry järjesti suomenkielen opetusta ikääntyville maahanmuuttajille.

Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 2.

3. Projektit

ViSiO käynnisti seitsemän uutta hanketta, joista merkittävin oli Vihreän liiton kanssa yhteistyössä toteutettu think tank -projekti Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut. Päättyviä hankkeita oli kolme. Special -hanke jatkui vuodesta 2004.

Päättyneet hankkeet

Laturi – vihreä järjestökoulu

Kaksivuotinen Laturi-koulutus suunniteltiin vihreiden paikallisyhdistysten toimijoille. Tavoitteena oli edistää paikallisyhdistysten verkostoitumista, oman toiminnan kehittämistä ja uusien jäsenten hankkimista. Koulutus käynnistyi keväällä 2004 Helsingissä. Projektin aikana toteutettiin kolme muuta viikonlopun kestävästä lähitapaamisesta eri kansanopistoissa Hauholla, Kauniaisissa ja Tampereella. Viimeisessä lähitapaamisessa syksyllä 2005 arvioitiin koko projektin onnistumista ja suunniteltiin koulutusmuotoja, jotka sopisivat Vihreän Sivistysliiton jäsenjärjestöille.

Lähitapaamisten välillä ViSiOn opiskelijat vaihtoivat kokemuksiaan ja kävivät keskustelua annettujen välitehtävien pohjalta verkkoympäristössä. Omissa yhdistyksissään opiskelijat pitivät opintokerhoja, joissa käsiteltiin koulutuksen aiheita ja kehitettiin yhdistyksen toimintaa. Uutta luovaa toimintaa syntyi kun Turun seudun vihreät ry, Vihreä verkko ry ja Itä-Helsingin vihreät ry perustivat kukin uudenlaisen tiedotus- ja ulkoasutyöryhmän yhdistyksissään. Oppivana opintokerhona käytiin läpi oman yhdistyksen julkikuva ja toteutettiin joko esite, nettisivut tai molemmat.

Neljä vihreää yhdistystä toteutti *Tutustu puolueeseen* -opintokokonaisuuden. Puoluekokouksen yhteydessä järjestettyihin opintoihin kuului perehtyminen kokouskäytäntöihin. Matkustettaessa kokouspaikalle tehtiin etukäteen suunnitellut ryhmätyöt ja paluumatkalla kerättiin palautelomake, jossa arvioitiin puolueen, oman yhdistyksen ja omaa toimintaa kokouksessa. Oppimateriaalina käytettiin Vihreän yhdistystoimijan opasta.

Vaihtoehtoisiaakin työskentelymuotoja paikallisyhdistysten opintokerhoille kokeiltiin. Innovatiiviseksi ja hyvin toimivaksi osoittautui *Kuntalaisen kyselytunti*, jonka Hämeenlinnan vihreät ry toteutti. He laativat nettisivuilleen lomakkeen, jolla kuntalaiset voivat lähettää kysymyksiä vihreille luottamushenkilöille. Kysymyksiin etsittiin vastaukset ja niiden pohjalta järjestettiin yleisötilaisuuksia. Niissä alan asiantuntijat ja virkamiehet vastasivat kuntalaisten kysymyksiin. Vastaukset löytyivät myös nettisivuilta. Kyselytunti-palvelu oli kuntalaisten käytettävissä puolen vuoden ajan.

Kuntalaisen kyselytunti Hämeenlinnan torilla

Laturissa onnistuttiin luomaan malleja kansalaisten aktivoimiseksi ja uusien toimijoiden saamiseksi mukaan yhdistyksiin. Hankkeen kokemukset ovat olleet keskeinen väline jäsenjärjestökoulutuksen kehittämisessä. Hankkeen tuotteena syntyi myös Lasse Miettisen kirjoittama Vihreän yhdistystoimijan opas. Hanketta rahoitti opetushallitus. Toimintavuotena projektisihteerinä toimi Ville Ylikahri.

Nuoret valtaan - mentorointihanke

Vuosina 2003-2005 toteutettiin mentorointi-ohjelma vihreiden paikallisjärjestöjen kanssa. Tavoitteena oli luoda mentorijärjestelmä, jossa kokeneiden mentoreiden hiljaista tietoa siirtyy nuorille vihreille vaikuttajille.

Vuonna 2004 hankkeessa oli mukana viisi mentoria ja 13 mentoroitavaa. Ryhmiä syntyi Espooseen, Tampereelle, Turkuun ja Kouvolaan. Ryhmät kokoontuivat 3-5 kertaa vuoden aikana. Tapaamisten välillä ryhmät tutustuivat ViSiOn verkko-oppimisympäristössä olleeseen oppimateriaaliin ja kävivät keskustelua verkon kautta. Ensimmäisen vuoden kokemuksista koottiin raportti, jossa mm. todettiin, että äskettäin järjestötyöhön mukaan tulleet ihmiset hyötyivät ehkä vähiten mentoroinnista. Eniten uusia asioita oppivat ne henkilöt, joilla oli takanaan edes lyhyt kokemus järjestöelämästä.

Vuonna 2005 mentoriryhmät kokeilivat ryhmämentorointia, joka osoittautui yksilömentorointia hedelmällisemmäksi. Mentoroitavat olivat vuoden 2004 kunnallisvaaleissa läpikäyneitä uusia valtuutettuja ja/tai luottamushenkilöitä. Heidän mentoreinaan toimivat kokeneet vihreät valtuutetut Eeva Honkanummi (Espoo), Mika Helva (Turku) ja Pauli Välimäki (Tampere). Tapaamisten aiheina oli vihreän kunnallispolitiikan historia, valtuustotyön muodot ja sisällöt, lautakuntatyö ja vihreän liikkeen aateperusta. Kaikille mentorointiin osallistujille jaettiin oheislukemiseksi Pekka Saurin kirja *Politiikan psykologia*. Kirjan esimerkkien kautta käytiin läpi poliittisen vaikuttamisen peruselementtejä. Lisäksi erillisissä tehtävissä purettiin mentoroitavien kokemuksia vihreästä vaikuttamisesta.

Hankkeen tunnettuutta lisäämään tuotettiin mentorointijuliste, joka postitettiin kaikille ViSiOn jäsenjärjestöille. Hankkeen päätyttyä mentorointi on tullut osaksi ViSiOn toimintaa ja sen käyttöä työmuotona kannustetaan. Hanketta rahoitti opetushallitus. Toimintavuotena projektisihteerinä oli Ville Ylikahri.

Kestävän kehityksen ohjelma opintokeskuksille 2004 – 2006

Vuonna 2004 alkanut ViSiOn koordinoima seitsemän opintokeskuksen yhteishanke edistyi hyvin. Opintokeskusten henkilöstö vastasi keväällä 2004 kyselyyn, joka kartoitti työntekijöiden asenteita, käyttäytymistä ekologisesta, sosiaalisesta, kulttuurisesta ja taloudellisesta kestävästä kehityksestä. Opintokeskukset voivat itsenäisesti päättää miten ja missä laajuudessa ne ottavat ohjelman käyttöönsä tai soveltavat sitä. Hankkeen sihteerinä ja kirjoittajana toimi Sirkka-Liisa Peltonen.

ViSiO järjesti vuonna 2005 Opintokeskusten kestävä kehityksen ohjelman julkistamistilaisuuden. Ohjelman painosmäärä oli 1500 kappaletta ja sitä jaettiin kaikille opintokeskuksille ja niiden jäsenjärjestöille. Ohjelman taitosta vastasi Heikki Sallinen. Hanketta rahoitti opetusministeriö. Toimintavuotena projektisihteerinä toimi Milla Rekola.

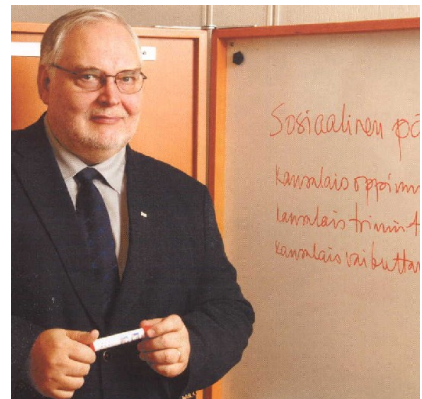
Aihetta koskeva jatkohanke toteutetaan vuosina 2005-2007. Hankkeen tavoitteena on edistää kestävä kehitystä tukevien toimenpiteiden toteutumista opintokeskuksissa. Mukana on neljä osapuolta: Opintokeskuseura (opintokeskukset), Kansalais- ja työväenopistojen liitto (KTOL) ry., Suomen kansanopistoyhdistys ry. sekä Suomen kesäyliopistot ry. Jokaisella partnerilla on yksilöllinen kestävä kehityksen edistämiprojektinsa. ViSiO toimi Kestävän kehityksen hankkeen koordinoijana.

Uudet ja jatkuvat hankkeet

Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut

Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut –hanke kuului osana hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan. Ohjelman puitteissa kokeiltiin poliittisia kysymyksiä käsittelevien think tank –prosessien suomalaisia toteutustapoja.

ViSiOn ja Vihreän liiton yhteisessä think tank -hankkeessa pohdittiin suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuutta globalisaation aikakaudella. Hankkeen rungon muodostivat kolme asiantuntijaryhmän suunnittelemaa aivoriihtä, joissa pohdittiin seuraavia teemoja: Millaisia vaikutuksia globalisaatiokehityksellä on hyvinvointipalveluihin Suomessa? Miten kansalaisten käsitykset hyvinvoinnista muuttuvat ja minkälaisiksi he kokevat mahdollisuutensa vaikuttaa niistä tehtäviin päätöksiin? Miten jatkossa on mahdollista tarjota tasa-arvoisia ja kansalaisten valinnanvapautta tukevia hyvinvointipalveluja?

Ohjelmajohtaja Seppo Niemelä

Projektipäällikkö Aleks Neuvonen kokosi aivoriihistä nousseista ajatuksista kirjan ”Globalisaatio ja hyvinvointivaltio”. Kirja julkaistiin joulukuussa järjestetyn seminaarin yhteydessä. Kirjasta otettiin 4000 kappaleen painos ja sitä jaettiin Vihreän liiton jäsenille sekä Vihreän Sivistysliiton jäsenjärjestöille.

Hankkeen yhteydessä julkaistiin myös kirjan tematiikkaan liittyvä lehti, jota jaettiin Vihreän langan välissä joulukuussa. Lehden voi lukea myös ViSiOn kotisivuilta. Hankkeen johtoryhmän puheenjohtajana oli Sulevi Riukulehto ja hankkeen projektipäällikkönä Aleks Neuvonen. Hanketta rahoitti oikeusministeriö.

EU:n perustuslaki – muuttuuko mikään?

EU:n perustuslaki -hankkeen tarkoituksena oli antaa kansalaisille mahdollisuus saada tietoa EU:n perustuslaillisesta sopimuksesta sekä käydä kansalaiskeskustelua EU:n tulevaisuudesta ja rakenteellisesta muutoksesta. Koska perustuslakisopimuksen ratifioiminen ja koko sen tulevaisuus jäi ratkaisematta Ranskan ja Belgian kielteisten kansanäänestysten jälkeen, mietittiin hankkeen sisältö uudelleen. Perustuslain kaaduttua hankkeessa keskityttiin EU:n tulevaisuuden pohtimiseen laajemmin.

Hankkeeseen kuului Vihreä Eurooppa –tiedotuslehti, joka julkaistiin toukokuussa 2005. Se jaettiin Vihreä lanka –lehden välissä kaikille tilaajille. Syksyllä järjestettiin EU-aiheisten yleisötilaisuuksien sarja ympäri Suomea. Tilaisuudet käsitelivät EU:n ja Suomen suhdetta monesta eri näkökulmasta.

Tampereen tilaisuudessa 2.10. oli aiheena ”Uhat muuttuvat – muuttuuko EU?”. Puhujina oli europarlamentaarikko Satu Hassi ja Tampereen yliopiston tutkijoita. *Jyväskylässä* järjestettiin 1.11. tilaisuus otsikolla ”Enemmän roinaa, vähemmän aikaa? - Työ ja kulutus tulevaisuuden Euroopassa”. Keskustelijoina olivat kansanedustaja Heidi Hautala, filosofi-akatemiattutkija Mikko Yrjönsuuri ja Vihreä Keski-Suomi ry:n pj Tuomas Viskari. *Oulussa* 21.11. aiheena oli ”EU ja energia – tuulta, turvetta, bioenergiaa vai ydinvoimaa?” Puhujina toimivat Oulun energian toimitusjohtaja Tapani Kurkela, WinWinD Oy:n toimitusjohtaja Veli-Matti Jääskeläinen, kansanedustaja Heidi Hautala ja Ydinenergianuoret ry:n varapuheenjohtaja Kari Kuusisto. *Turussa* järjestettiin tilaisuus ”Ilmastonmuutos ja Turku – Mitä EU, Suomi ja Turku voivat tehdä?” 21.11. Alustajina oli ilmatieteenlaitoksen tutkija Kimmo Ruosteenoja, kaupunginvaltuutettu Katri Sarlund ja kansanedustaja Janina Andersson. *Espoossa* keskusteltiin 22.11. otsikolla ”Isoveli EU – keskustelu Euroopan Unionin terrorisminvastaisesta sodasta, teletunnistedirektiiveistä ja kansalaisten tietoturvasta”. Puhujina toimivat kansanedustajat Jyrki Kasvi ja Heidi Hautala. Keskustelua veti Matti Kuronen. *Kotkassa* järjestettiin laaja ”Itämeri ja EU” –seminaari la 19.11. Puhujina oli Laura Saijonmaa ympäristöministeriöstä, Vihreän liiton varapuheenjohtaja Janne Länsipuro ja Pentti Siilahti Suomen Luonnonsuojeluliitosta.

Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 163 henkeä. Hanketta rahoitti Ulkoministeriön Eurooppa-tiedotus ja projektisihteerinä toimi Ville Ylikahri.

Politeia - luottamushenkilökoulutus

Politeia on kaksivuotinen hanke, joka toteutetaan yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa vuosina 2005-2006. Vuonna 2005 projektissa etsittiin toimintamalleja ja pedagogisia ratkaisuja poliittiselle kasvatukselle. Politeia halusi tukea luottamushenkilöitä ja valtuutettuja tiedostamaan yhteiskunnallisia ongelmia sekä löytämään oikeat välineet ja toimintatavat niiden ratkaisemiseksi sekä innostaa heitä osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja käymään keskinäistä neuvonpitoa kansalaisten kanssa.

Toimintavuotena Politean puitteissa järjestettiin koulutusta yhteensä 225 opintotuntia. Politeia alkoi 5.-6.2. järjestetyllä valtakunnallisella vihreiden valtuutettujen koulutus- ja neuvottelupäivillä Helsingissä. Alueellisista koulutuksista tehtiin sopimukset jäsenjärjestöjen kanssa kevään aikana ja koulutusten toteuttaminen alkoi heti. Koulutusta järjestivät seuraavat yhdistykset: Espoon vihreät ry, Helsingin vihreä piiriyhdistys ry, Jyväskylän vihreät ry, Kuopion vihreät ry, Lappeenrannan seudun vihreät ry, Lahden vihreät ry, Oulun vihreät ry, Pirkanmaan

vihreät ry, Porin vihreät ry, Vantaan vihreät ry, Vihreä liitto rp, Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ja Vihreät naiset ry.

Alueelliset koulutukset keskittyivät luottamushenkilöiden jaksamisen ja osaamisen kehittämiseen. Marraskuussa järjestettiin Lahdessa Kuntapäivät, jotka kokosivat toisen kerran vuoden sisään yhteen valtuutettuja ja luottamushenkilöitä ympäri Suomea.

Hankkeen toisena vuotena Politeia-opinnoille tullaan laatimaan yhteinen suositus, jossa korostetaan kuntalaisen suoran osallistumisen merkitystä, luottamushenkilöiden tehtäviä arvojohtajina, valtuuston kykyä orientoitua tulevaisuuteen ja kunnanhallituksen merkitystä kuntakehityksen ohjaajana. Opintojen arvioinnin yhteydessä etsitään vastausta siihen, mikä on ollut opintojen yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Politeia –hanke osoittautui jo ensimmäisenä vuotena toimivaksi tavaksi luoda uudenlaisia koulutusyhteistyömuotoja ViSiOn jäsenjärjestöille. Saatuja kokemuksia on sovellettu myös ViSiOn perustoimintaan. Hankkeen projektisihteerinä toimi Ville Ylikahri.

Yksin yhdessä

Reilun kaupan vapaaehtoistoimijoiden koulutuksen kehittämisprojekti

Yksin yhdessä -hankkeen tavoitteena oli lisätä koulutettavien tietoja ja taitoja eettisestä kuluttamisesta, selkeyttää näkemystä maailmankaupan mekanismeista, sitouttaa kuluttajia, yrittäjiä ja muita yhteisöjä tekemään kestäviä valintoja sekä lisätä tietoja ja taitoja taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä viestinnästä. Kohderyhmänä olivat vapaaehtoistyöntekijät, jotka haluavat edistää ja varmistaa oikeudenmukaisen ja suoran kaupan toteutumisen kehitysmaiden tuottajien kanssa. Hanke toteutettiin yhteistyössä Reilun kaupan puolesta Repu ry:n ja Reilun kaupan edistämisyhdistys ry:n kanssa.

ViSiO, Reilun kaupan puolesta Repu ry ja Reilun kaupan edistämisyhdistys ry järjestivät yhdessä Eettiset valinnat elämäntapana -koulutusseminaarin keväällä 2005 Helsingissä. Seminaarissa käsiteltiin arjen eettisiä valintoja, vapaaehtoistoimijan vaikutusmahdollisuuksia sekä vapaaehtoistyön merkitystä tekijälle. Yleisökeskustelussa nousi esille myös kansalaisen poliittinen vastuu. Alustajina seminaarissa olivat Kirkon ulkomaanavun kouluttaja Ulf Särs ja Kuluttajaviraston erikoissuunnittelija Tuija Myllyntaus. Järjestöjen puheenvuoroja käyttivät Reilun kaupan puolesta ry:n vapaaehtoistyöntekijä Tiina Tikkanen, Dodo – Tulevaisuuden elävä luonto ry:n puheenjohtaja Alekski Neuvonen sekä Kirkon ulkomaanavun Changemaker – nuoriverkoston koordinaattori Minna Mannert. Seminaarin yhteyteen oli järjestetty näyttely, jossa osallistujat voivat tutustua Reilun kaupan puolesta ry:hyn, Helsingin yliopiston opiskelijoiden luomuruokapiiriin ja Finfood luomun edustajiin. Seminaarissa oli 36 osallistujaa.

Seminaarista saatua tietoa jaettiin SPECIAL – projektin eurooppalaisille partnereille videokonferenssissa, johon Suomen lisäksi osallistui Belgia ja Iso-Britannia. Suomesta konferenssiin ja sen sisällölliseen suunnitteluun osallistuivat Reilun kaupan puolesta ry:n puheenjohtaja Terhi Leppiniemi, järjestökoordinaattori Markus Viljasalo, vapaaehtoistyöntekijä Lotta Jansson sekä projektityöntekijä Milla Rekola ViSiOsta. Konferenssissa vertailtiin vapaaehtoisten koulutusta kolmessa maassa. Käyty keskustelu innosti osapuolia vaihtamaan ideoita hyvistä käytännöistä ja suunnittelemaan yhdessä tulevaa vapaaehtoiskoulutusta. Videokonferenssi pidettiin toukokuussa.

Reilun kaupan puolesta ry:n paikallisryhmille järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta. Niissä vaihdettiin kokemuksia paikallistapahtumista ja toteutetuista tempauksista, suunniteltiin tulevaa toimintaa sekä tehtiin opintomatkat Keskon Reilun kaupan banaanien kypsytämöön sekä Meiran kahvipaahdimolle, joka valmistaa Reilun kaupan kahvia. Syksyn koulutusteemana oli hedelmäkampanja, jolla haluttiin edistää myyntiä ja tietoisuutta Reilun kaupan hedelmistä. Vapaaehtoisokouluttajien tueksi laadittiin käsikirja, johon liittyi kalvosarja. Käsikirja sisälsi Reilun kaupan perusteet sekä tietoa viestinnästä eri kohderyhmille mm. kouluille, seurakunnille, kunnille, yrityksille, työpaikoille ja vähittäiskaupoille. Tapaamisissa esiteltiin käsikirjan luonnosta ja kerättiin palautetta sekä kirjasta että kalvosarjasta ennen niiden ilmestymistä vuonna 2006.

Yksin yhdessä hankkeen tuloksia esiteltiin myös SPECIAL hankkeen alaryhmässä, jossa käsiteltiin laajemmin kestävään kehitykseen liittyviä teemoja. ViSiO oli ryhmän toinen vastuutaho yhdessä Hullin yliopiston kanssa. SPECIAL hankkeen partneritapaamisissa Anneli Bauters esitteli Suomen tuloksia Jyväskylässä helmikuussa 2005. Slovakian partneritapaamisen yhteydessä järjestetyssä seminaarissa Anneli Bauters esitteli hyviä käytäntöjä nonformaalissa oppimisessa. Kestävän kehityksen alaryhmän koulutusta yhdessä Hollannin ja Britannian edustajien kanssa suunnittelivat Milla Rekola ja Repun vapaaehtoistyöntekijä Virva Hautala. Toimintavuoden aikana ViSiO on tukenut Reilun kaupan vapaaehtoisten opintokerhoja, jotka ovat syntyneet projektin tuloksena. Hanketta tuki Opetushallitus ja projektikoordinaattorina toimi Milla Rekola.

SPECIAL GR 1 – projekti

Projekti ajoittuu vuosille 2004-2006. Mukana projektissa on kahdeksan maata ja yhdeksän organisaatiota. Projektin tavoitteena on edistää Eurooppalaista aktiivista kansalaisuutta erilaisten teemakokonaisuuksien avulla.

Projektissa kehitetään uusia pedagogisia muotoja ja tietotekniikkaa oppimisen tukemiseksi. Jokainen partneri on vastuussa omasta alateemastaan. ViSiO hoitaa yhdessä Hullin yliopiston kanssa kestävä kehityksen osaa. Suomessa tähän työskentelyyn osallistuvat myös Reilun kaupan edistämisyhdistys ry. ja Reilun kaupan puolesta ry. ViSiO on järjestänyt yhden kansallisen koulutustilaisuuden keväällä 2005 sekä aiheeseen liittyvän videokonferenssin kolmen maan kesken. Muita maita olivat Iso-Britannia ja Belgia.

Projektin osapuolet tapasivat Bratislavassa 1.10—5.10.2005. Tänä aikana kestävä kehitys – alaryhmän Hollannin, Iso-Britannian ja Suomen edustajat suunnittelivat keväällä 2006 toteutettavaa Reilun kaupan vapaaehtoistyöntekijöiden ihmissuhde-koulutusta. Suomen alaryhmää edustivat vapaaehtoistyöntekijä Virva Hautala Reilun kaupan puolesta ry:stä, Suomen alaryhmän koordinaattori Milla Rekola ViSiOsta sekä Anneli Bauters ViSiOsta. Tapaamisen aikana pidettiin ”European citizenship in adult learning” –seminaari Academia Istropolitanassa.

Projektissa valmistuu päättäjille, kouluttajille, opettajille ja opiskelijoille opas, jonka kirjoittamisessa ViSiO on ollut mukana. Manuaaliin liitetään myös kustakin maasta kahden aikuiskoulutushankkeen esittely. Suomesta valittiin Hyvinkään kansalaisopiston hanke Uusi kaupunkilainen ja Vaaka ry:n hanke Vauvakassi. Specialilla on oma kotisivu www.activecitizen.net ja oppimisympäristö. Hanke päättyy kesäkuussa 2006 videokonferenssiin, jossa partnerien kesken harjoitellaan EU:ssa tapahtuvaa päätöksentekoa. Hankkeen projektsihteerinä on toiminut Milla Rekola ja hankkeesta on vastannut Anneli Bauters. Projektia rahoitetaan Sokrates ohjelman Grundtvig 1 –alaohjelmasta.

Avaruusalus maa

Avaruusalus maa on eurooppalainen yhteishanke, jonka teemana ovat maailmanlaajuiset kriisit ja niihin liittyvät kulttuuriset rakenteet. Toiminnan lähtökohtana olivat metaforat, joita on käytetty kuvattaessa tulevaisuuden uhkia. Näihin uhkakuviiin on liittynyt ikivanhoja tarinoita tuhon odotuksesta, jotka ovat kulkeneet sukupolvelta toiselle hyvin erilaisissa kulttuureissa. Globaaleja kriisejä haluttiin käsitellä monikulttuuristen silmälasien kautta. Tämä ei ole muuttanut kriisien aiheuttamaa syvää huolta ihmisissä ja maailmanlaajuisia ponnisteluja muutosten aikaansaamiseksi.

Projektin osanottajia Ankarassa Turkissa. ViSiOn edustajana Anneli Bauters.

Turkissa pidettävään hankkeen käynnistämisseminaariin 26.10 – 30.10.2005 osallistui toimijoita Turkista, Virosta, Espanjasta, Italiasta, Itävallasta ja Suomesta. Kukin heistä valitsi oman teemansa. Suomen, Espanjan ja Itävallan teemat liittyivät ilmastomuutoksiin ja niistä aiheutuviin kriiseihin. Turkki ja Italia halusivat ensin selvittää omissa organisaatioissaan mitä asioita pidettiin globaaleina kriiseinä.

ViSiO yhdessä kolmen vihreän paikallisjärjestön kanssa valitsi työskentelytavakseen opintokerhon muodossa seurata kolmen kuukauden ajan valtakunnallisten ja paikallisten lehtien kirjoituksia ilmastoasioita. Hankittua aineistoa analysoitiin ja sitä tullaan jatkossa käyttämään pohja-aineistona Suomen tarinan kerronnassa.

Hankkeen tuloksen tulisi syntyä kunkin maan kriiseihin ja niihin liittyvistä ratkaisuista tarinana, jotka yhdistettäisiin yhteiseksi kertomukseksi. Hankkeessa on mukana kumppaneita protestanttisista, katolisista ja islamilaisesta maasta. Projektin koordinaattorina on Europahaus Burgenland, Hans Göttel Itävallasta. Anneli Bauters suunnitteli hankkeen sisältöä koordinaattorin Hans Göttelin kanssa Helsingissä syyskuussa.

Maahanmuuttajien atk-koulutus

ViSiO aloitti opetusministeriön tukeman virtuaalikoulun kehittämishankkeen viiden atk-koulutusta järjestävän somalijärjestön kanssa: Puntland Community ry, Hiiraan Community Development ry, Somalinuorten ja perheiden tuki ry eli Sonpet ry, Somaliland development organisation ry ja Suomen Somaliland kehitys ja integraatio. Järjestöistä osallistui hankkeeseen puheenjohtajat ja atk-opettajat.

Hankkeen tavoitteena oli lisätä järjestöjen atk-kouluttajien yhteistyötä ja parantaa näiden atk-koulutusta. Erityisesti panostettiin atk-koulutuksen saatavuuteen ja laatuun vaikeasti tavoitettavien ryhmien, kuten kotiäitien ja ikääntyvien maahanmuuttajien kohdalla.

Toiminnan rungon muodostivat yhteiset kokoukset, joissa kartoitettiin järjestöjen koulutustarjonta ja tarkat kohderyhmät. Järjestöt toteuttivat koordinoitusti atk-peruskursseja ja vaihtoivat oppimateriaaleja ViSiOn oppimisympäristössä. ViSiO tarjosi verkossa kaikkien käyttöön edellisissä maahanmuuttajaprojekteissa syntynyttä oppimateriaalia.

Vuonna 2006 hanke jatkuu. Järjestöille kehitetään yhteinen koulutus rakenne. Tavoitteena on yhtenäistää eri järjestöjen koulutusten sisältöä ja laatua. Järjestöjen koulutukset tulevat jatkossa johtamaan tietokoneen ajokortin hankkimiseen. Koulutusmahdollisuuksista tullaan myös laatimaan somalinkieliset ohjeet. Projektisihteerinä on toiminut Ville Ylikahri.

4. Vihreä Sivistysliitto täytti 15 vuotta ja ViSiO 10 vuotta

Vihreä Sivistysliitto täytti 15 vuotta ja ViSiO 10 vuotta. Juhlaseminaarilla Sivistys ja hyvä elämä, joka pidettiin 23.9. eduskunnan lisärakennuksen auditoriossa, juhlistettiin kertyneitä vuosia.

Tilaisuuden alussa Vihreän Sivistysliiton ja ViSiOn puheenjohtaja Sulevi Riukulehto toivotti juhlavieraat tervetulleeksi. Opetusministeriön tervehdyksen toi vanhempi hallitussihteerä Arja Mäkeläinen. Seminaarin aiheista alustivat filosofi, kirjailija Eero Ojanen, tutkija Ilkka Haavisto Elinkeinoelämän valtuuskunnasta ja seminaarin emäntä kansanedustaja Heidi Hautala.

Vihreän Sivistysliiton puheenjohtaja Sulevi Riukulehto ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen opintojohtaja Anneli Bauters vastaanottamassa onnittelevia.

Ojaseen teemana oli Mihin sivistystä tarvitaan?, Haaviston Talouselämän arvot ja hyvä elämä ja Hautalan Globalisaatio ja hyvä elämä. Päättösanat lausui pääsihteerä Anneli Bauters. Cocktailtilaisuuteen osallistuttiin seminaarin jälkeen. Seminaaritalassa oli esillä näyttely kymmenen vuoden aikana jaetuista Vuoden Visio palkinnoista.

Tapahtumasta valmistui myös DVD-esitys, jota voi katsella ViSiOn kotisivuilta.

Juhlan emäntänä toimi kansanedustaja Heidi Hautala. Opetusministeriön tervehdyksen toi vanhempi hallitussihteerä Arja Mäkeläinen.

ViSiOn kotisivuilla voi tutustua Vihreän Sivistysliiton ja Vihreän sivistys- ja opintokeskuksen historiikkiin ja siihen liittyvään kuva-aineistoon.

Historiikkiin kirjoitti FM Ville Ylikahri ja aineiston toteutuksesta vastasi Web Fellows oy.

Juhlia suunnitteli työryhmä, johon kuuluivat Sulevi Riukulehto, Merja Isotalo, Tuula Heima-Tirkkonen, Tiina Rosberg-Poikola ja Anneli Bauters.

Kuvitusta ViSiOn historiikista

5. Sivistysliiton toiminta

Vuoden Visio

Yhdeksäs Vuoden VISIO luovutettiin 21.3.2005 nummelalaiselle Globe Hope vaateyritykselle tunnustuksena kierrätysmateriaalin käytöstä vaatemerkinä HOPE. Kierrätysvaatteiden suosio edistää kestävästä kehityksen toteutumista muotimaailmassa. Palkintona oli Maria Munsterhjelm-Lingon voittajalle suunnittelema ja toteuttama paperitaideteos. Voittajille sen ojensi Vihreän Sivistysliiton pääsihteeri Anneli Bauters.

Luovutustilaisuudessa Globe Hopen tiedottaja Tytti-Lotta Ojala (*kuvassa*) kertoi kuinka yrityksen toiminnanjohtaja Seija Lukkala suunnitteli vanhoista materiaaleista ja käytöstä poistetuista tekstiileistä vaatemerkin, joka yhdisti nuorison muotivaatteiden valmistuksen kestävästä kehityksen arvoihin. Materiaalit yksilöllisiin nuorisovaatteisiin hankittiin muun muassa vaatevalmistajilta, armeijalta ja sairaaloilta. Globe Hope – vaatteet kohdistettiin ajan hengessä eläville nuorille ja aikuisille, jotka kannattavat eettisten valintojen merkitystä kuluttamisessa.

Palkinnon myöntämisen perusteiksi mainittiin, että Globe Hope vaatebrändinä osoitti, kuinka kestävästä kehityksen periaatteisiin pohjaava design-vaatteiden valmistaminen voidaan toteuttaa. Vaatteet ovat kaikkien saatavilla ja niiden ostaminen tarjoaa kuluttajalle mahdollisuuden vaikuttaa ostopäätöksillään eettisemmän tuotannon kasvuun. Samalla eettisen kuluttamisen kasvu lisäsi ympäristöystävällisten tuotteiden kysyntää.

Kustanteet

Toimintavuotena ilmestyi edellisiin vuosiin verrattuna monia uusia kustanteita sekä verkkojulkaisuina että kirjoina. Useimmat julkaisut syntyivät osana toteutettua projektia tai yhteistyössä muiden organisaatioiden tai yhteistyötahojen kanssa. Sekä verkkojulkaisuja että kirjoja ilmestyi kolme. Ensimmäinen Vihreän Sivistysliiton ja ViSiOn historiikki liittyi juhlaseminaariin, jossa vietettiin Vihreän Sivistysliiton 15-vuotissyntymäpäivää ja ViSiOn 10-vuotissyntymäpäivää. Muut kaksi julkaisua tuotettiin yhteistyössä vihreän eduskuntaryhmän kanssa ja Suomen kestävästä elämäntavan yhteisöjen kanssa. Verkkojulkaisut löytyvät ViSiOn kotisivuilta.

Verkkojulkaisut

Kestävää hyvinvointia ilmastosuojelulla - Vihreä ilmasto- ja energiaohjelma

ViSiOn 10-vuotisjuhlakirjana julkaistiin Vihreän eduskuntaryhmän laatima ohjelma, joka linjaa vihreää ilmastopoliittikkaa pitkälle tulevaisuuteen. Ohjelman kantavana teemana on varautuminen tämän päivän uunkiin - ei eilisiin. Tällä hetkellä ilmastonmuutos on ihmiskunnan suurin haaste ja sen aiheuttamat riskit ovat valtavia. Vihreässä ilmasto- ja energiaohjelmassa kuvataan kuinka uusiutuvilla energialähteillä, energian säästöllä ja elämäntavan muutoksilla uhkia voidaan torjua ja hillitä.

Kirjan on tuottanut Vihreä eduskuntaryhmä yhteistyössä Vihreän Sivistysliiton kanssa.

Vihreän Sivistysliiton ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen historiikki 1990 – 2005

KOTISIVUILLA HISTORIIKKI VUOSIEN 1990-2005 TOIMINNASTA.

Historiikin aineistona käytettiin ViSiOn arkiston lisäksi aiempien vuosien puheenjohtajien ja muiden aktiivisten toimijoiden haastatteluja. Historiikin kirjoitti ja kuvatoimitti FM Ville Ylikahri.

Historiikissa kuvataan Vihreän Sivistysliiton synty ja taloudellisesti vaikeat vaiheet laman aikana, jolloin Sivistysliitto mm. julkaisi laadukasta Kosmos-lehteä. Myös opintokeskuksen ylläpitöluvan saaminen ja opintokeskuksen toiminnan käynnistyminen ja sen eri muodot tuodaan historiikissa esiin. Erikseen kuvaillaan kaikki Vihreän Sivistysliiton julkaisut ja Vuoden Visio – palkinnon saajat.

Historiikki toteutettiin internet-sivustona osoitteessa www.visili.fi/10vuotta. Sivuilta löytyy omina alasivuinaan toiminnan eri osa-alueet, laajasti kuvamateriaalia ja multimediana toteutettu yleisesitys ViSiOn lyhyestä historiasta. Sivujen teknisestä toteutuksesta vastasi WebFellows oy.

Ekoyhteisön itsearviointikriteeristö

Suomeen on viime aikoina alkanut syntyä erilaisia ekoyhdistyksiä ja -yhteisöjä. Kaikkia niitä yhdistää pyrkimys kestäväan elämäntapaan. Suomessa maailman ekokyläverkoston ekokyläkäsitystä tekee tunnetuksi Suomen kestävan elämäntavan yhteisöt ry SKEY GEN-Finland ja Maailman ekokyläverkosto. Yhdistys on nyt kääntänyt englanninkielestä kriteeristön, jonka avulla jokainen ekoyhteisön perustamista suunnitteleva tai sellaisessa jo asuva voi itse arvioida omaa toimintaansa.

Kriteeristö on monipuolinen ja runsas ja siitä on apua kaikille ekokylistä kiinnostuneille. Kriteeristöissä käsitellään kestävä elämäntapaa ekologiselta, sosiaaliselta ja henkiseltä ulottuvuudelta. Julkaisun on englanninkielestä kääntänyt Kirsi Joenpolvi ja suomenkielisen laitoksen toimittanut Liisa Jääskeläinen.

Muut kustanteet

Vihreän yhdistystoimijan opas

Vihreän yhdistystoimijan opas julkaistiin Laturi-projektin yhteydessä. Sen tekijöinä ovat Lasse Miettinen ja Olli Raimo sekä kuvittaja Terhi Anttila. Opas jaettiin Laturi-opiskelijoille ja jäsenjärjestöille.

Kirja on suunniteltu avuksi ja tueksi vihreissä yhdistyksissä mukana oleville aktiivisille toimijoille. Kirjasta löytyy apua yhdistyksen jokapäiväisten tehtävien suorittamiseen. Pääpaino on niissä asioissa, jotka ovat yhteisiä yhdistyksille ovatpa ne sitten piiriyhdistyksiä, nuorten ja opiskelijoiden yhdistyksiä, kaupunginosayhdistyksiä, eläkeläisyhdistyksiä tai valtakunnallisia järjestöjä. Lähtökohtana on tavallinen järjestöaktiivi, joka haluaa työskennellä samansuuntaisesti ajattelevien ihmisten kanssa. Opas auttaa hahmottamaan yhdistystoiminnan perusasiat. Painos oli 500 kpl.

Globalisaatio ja hyvinvointipalvelut

Kirja on osa Vihreän Sivistysliiton Think tank -projektia, jonka koordinaattorina kirjan kirjoittaja Aleksi Neuvonen toimi. Inari Savola on kuvittanut ja taittanut kirjan.

Julkaisu on tehty aivoriihien keskustelun ja lukuisien asiantuntijahaastattelujen pohjalta. Kirja ei pyri vastaamaan siihen miten hyvinvointipalvelut tulisi järjestää. Sen sijaan se esittää kysymyksen, mistä asioista lopulta pitäisikään hyvinvointipalveluiden yhteydessä puhua. Painos 4000 kpl.

Opintokeskusten kestävä kehityksen ohjelma 2004-2006

Kestävä kehityksen ohjelma julkaistiin keväällä 2005 opintokeskuksille suunnattuna opaskirjana. Sen tavoitteena on Baltic 21 E -ohjelman mukaisesti saada kestävä kehitys kiinteäksi osaksi vapaata sivistystyötä. Kirja sisältää taustatietoa aiheesta, mutta pääosa on käytännön toimenpide-ehdotuksilla, joiden avulla jokainen opintokeskuksissa työskentelevä voi omalla toiminnallaan edistää kestävä kehitystä.

Kirjan julkaisi koko hankkeen koordinaattori Vihreä Sivistysliitto. Työryhmään kuului lisäksi edustajat seuraavista sivistysliitoista:

Kansallinen Sivistysliitto ry, Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry, Kirkkopalvelut ry, Maaseudun Sivistysliitto ry, Opintotoiminnan keskusliitto ry, Svenska Studieförbundet.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Tekijänoikeuslaki - kenen ehdoilla? -keskustelutilaisuus

ViSiO järjesti 21.9. keskustelutilaisuuden tekijänoikeuslaista. Tilaisuus keräsi Helsingin yliopiston Metsätalolle 40 kuulijaa. Tilaisuuden aiheena olivat eduskunnassa käsittelyssä oleva laki tekijänoikeuksista ja lakiin liittyvät epäkohdat.

Tilaisuuden alussa lakia valmistellut opetusministeriön viestintäkulttuuriyksikön johtaja Jukka Liedes esitteli lakiesityksen ja sen taustat. TKK:n tutkija ja Effi ry:n perustajajäsen Mikko Välimäki kritisoi esityksessään voimakkaasti lakiesitystä. Kansanedustaja Irina Krohn puolusti esityksessään tekijöiden oikeuksia.

Kansanedustaja Jyrki Kasvi taas ei voinut hyväksyä lakia, koska pykälät kopiosuojauksesta ovat niin epäselviä. Tilaisuudessa käytiin vilkas yleisökeskustelu. Keskustelun veti Ville Ylikahri.

Irina Krohn puhumassa Metsätalolla. Jyrki Kasvi ja Jukka Liedes kuuntelevat eturivissä.

Kuka omistaa kaupunkitilan? -keskustelu

ViSiO järjesti 12.9. Annantalolla Helsingissä keskustelun katumainonnan pelisäännöistä ja kohua aiheuttaneesta Animalian katumainosten sensuroinnista. Keskustelun veti kaupunginvaltuutettu Johanna Sumuvuori. Tilaisuus oli huippusuosittu, paikalla oli yli 100 kuulijaa. Keskustelijoina oli kiistan osapuolet eli JC Decaux Finlandin toimitusjohtaja Klaus Kuhanen, Animalian mainoskampanjan suunnitelleen mainostoimisto Incogniton toimitusjohtaja Mika Nevalainen sekä julkisesti JC Decaux'ta arvostellut kansanedustaja Heidi Hautala. Johanna Sumuvuori toi keskustelussa esiin kaupungin päättäjien roolin.

Yleisöpaljoutta Annantalon auditoriossa

Tilaisuus oli osa ViSiOn ja Helsingin työväenopiston Nuoret markkinoinnin kohteena ja kuluttajina –koulutuskokonaisuutta. Tilaisuus noteerattiin monissa blogeissa ja mm. Vihreä lanka –lehdessä.

Nuoret markkinoinnin kohteena ja kuluttajina –koulutuskokonaisuus

Nuoret markkinoinnin kohteena ja kuluttajina –koulutuskokonaisuus järjestettiin yhdessä Helsingin työväenopiston kanssa. Silkkikutomossa Herttoniemessä 31.10.-21.11 järjestetty Nuoret brändien ja kulutuksen maailmassa –luentosarja keräsi joka kerta 15-30 kuulijaa. Kuulijat olivat pääosin alan opiskelijoita ja ammattilaisia.

Luentosarjan aiheena oli lapsiin ja nuoriin kohdistuva markkinointi ja nuorten suhde tuotemerkeihin eli brändeihin. Luennoitsijoina toimivat kulutus- ja nuorisotutkijat Minna Autio, Terhi-Anna Wilska, Pekka Mattila ja Vaula Norrena. Lisäksi luentosarjalla kuultiin Maan ystävien puheenjohtajaa Meri Pukarista ja Kuluttajaviraston johtajaa Anja Peltosta.

Luentosarjasta tehtiin juttu mm. Vihreään lankaan, Helsingin uutisiin ja Ylen aikaisen aamulähetykseen.

Media ja lapset -seminaari

ViSiO järjesti 18.11. Tampereen yliopistolla seminaarin otsikolla Media ja lapset – vaikutukset ja vastuu. Seminaari toteutettiin yhteistyönä Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen ja Pro yleisö ry:n kanssa. Hedelmällinen yhteistyö näiden tahojen kanssa on jatkunut jo kolme vuotta. Seminaarin yhteistyökumppanina toimi Kotimaa-lehti, joka julkaisi seminaarista laajan artikkelin.

Seminaarissa keskusteltiin television lastenohjelmista, median vastuusta ja lapsista median kuluttajana tietotulvan ja pornoistuvan median aikakaudella. Seminaari oli suunnattu kasvattajille, median käyttäjille, kouluttajille, asiantuntijoille ja tutkijoille. Paikalla oli 70 henkeä.

Tilaisuuden avasi Pro Yleisö ry:n puheenjohtaja Hannu Lilja. Alustajina toimivat YLE:n lastenohjelmien päällikkö Teija Rantala, tutkija Anu Mustonen, tutkija Laura Saarenmaa ja Ilo-lehden päätoimittaja Olli Seppälä. Kommenttipuheenvuoron esitti viestintäjohtaja Katja Valaskivi. Alustusten välillä käytiin vilkasta keskustelua aiheesta.

Osallistuminen koulutukseen ja muihin tapahtumiin

Leena Karisto ja Ville Ylikahri esittelivät ViSiOn toimintaa ja myivät Vihreän Sivistysliiton julkaisuja Vihreän liiton puoluekokouksessa Kokkolassa 21.5. Ville Ylikahri esitteli ja myi Vihreän Sivistysliiton julkaisuja Helsingin kirjamesseilla 28.10.-31.10. yhteistyössä Vihreä Lanka –lehden kanssa.

Anneli Bouters osallistui kutsuttuna 19.-21.5.2005 Itävallassa järjestettyyn A Fortune for Empowering Europe – Activating an educational fortune through citizens' initiatives and adult education päätösseminaariin. Hän esitteli suomalaista opintokerhoa, yhtenä ryhmäoppimisen muotona. Suomesta seminaariin osallistui myös edustaja Kansan Sivistystyön Liitosta. Seminaarissa oli toistasataa osallistujaa mm. Bulgariasta, Eestistä, Maltalta, Ranskasta, Romaniasta ja Saksasta.

6. Hallinto

Vihreä Sivistysliitto ry:n sääntömääräiset kokoukset pidettiin 16.4. ja 16.12.05 Helsingissä.

Vihreä Sivistysliitto ry:n hallitus on toiminut myös Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen ViSiOn johtokuntana. Hallitus kokoontui neljä kertaa ja käsitteli kokouksissaan 46 asiakohtaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi tohtori Sulevi Riukulehto ja varapuheenjohtajana FM Tiina Rosberg-Poikola. Sihteerinä oli opintojohtaja FM Anneli Bauters. Varsinaiset jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet ovat osallistuneet hallituksen työskentelyyn.

Vihreä Sivistysliitto ry:n hallitus 2005

Jäsenet

Veikko Ahola
Kirsi Aropaltio
Tapani Hietaniemi
Sara Koponen
Tiina Rosberg-Poikola
Rauli Mickelsson

Varajäsenet

Anne Hildén
Jyrki Ruohomäki
Anna - Stiina Lundqvist
Tuula Heima-Tirkkonen
Jouni Vauhkonen
Kari Selinheimo

Tilintarkastajina toimivat Raimo Hakola HTM ja KTM Merja Hiltunen, varatilintarkastajina Panu Laturi ja Leena Rautio.

Henkilökunta

ViSiOn henkilökuntaan kuuluivat seuraavat työntekijät:

Anneli Bauters	opintojohtaja	1.1.- 31.12.2005
Leena Karisto	opintosihteeri	1.1.- 31.12.2005
Emilia Skarra,	kurssisuunnittelija	1.2.- 30.6. ja 5.9.- 31.12.2005
Ville Ylikahri	projektihenkilö	8.8. – 31.12.2005
Milla Rekola	korkeakouluharjoittelija,	2.2. – 14.9.2005
	projektihenkilö	15.9. – 31.12.2005
Aleksi Neuvonen	projektipäällikkö	18.2. – 15.11.2005

Jäsenet ja jäsenyydet

Vihreällä Sivistysliitolla oli **26** jäsenjärjestöä. Järjestöt on lueteltu liitteessä 3.

Vihreällä Sivistysliitolla oli jäsenyys seuraavissa järjestöissä:

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö	Anneli Bauters, hallituksen jäsen Sulevi Riukulehto, hallituksen varajäsen
VSY:n VSOP-koulutusohjelman työryhmässä opintokeskusten edustajana	Anneli Bauters
Aikuiskoulutusneuvosto	Anneli Bauters, varajäsen
Siemenpuu-säätiö	Tuula Heima-Tirkkonen, valtuuskunnan jäsen
Opetusministeriö, Kestävän kehityksen edistäminen koulutuksessa -työryhmä	Anneli Bauters, vapaan sivistystyön koordinaattori

Vihreä Sivistysliitto oli jäsenenä Siemenpuu-säätiössä, Katto-Menyssä, Opetusalan työnantajaliitossa, Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestössä ja Kehitysyhteistyön Palvelukeskus KEPAssa.

Talous

Vihreän Sivistysliitto ry:n ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen talous oli toimintavuonna 16043,22 euroa ylijäämäinen.

Liitteet

Opintotoiminnan yhteistyökumppanit

Aar Social Development Association ry
Aboa Vetus ja Ars Nova museo
Alberga pro Artes ry
Anorak-työryhmä
Arki ry
Arki ry / Espoon kesäteatteri ry
Biodynaaminen yhdistys ry
Dodo ry
Elinpiiri ry
Espoon Mielenterveysyhdistys ry
Espoon vihreät ry
Etelä-Helsingin vihreät ry
Four Winds Tuki ry
Freskomaalarit ry
Helsingin työväenopisto
Helsingin Vihreät Naiset ry
Helsingin Vihreät ry
Hiiraan Community Development ry
Hämeen Puutarhaseura ry
Hämeenlinnan vihreät ry
Inkerin kulttuuriseura ry
Itä-Helsingin vihreät ry
Islamiska Kulturcenterunionens Förening i Helsingfors
Joensuun seudun vihreät ry
Jyväskylän vihreät ry
Kaakkois-Suomen vihreät ry
Keskinäisen Sivistyksen Seura - Suomen Lataamo
Keuruun ekokylä ry
Kirkkonummen taideyhdistys ry
Kuhankosken Kilta ry
Kuopion vihreät ry
Kynnys ry
Lahden vihreät ry
Lappeenrannan vihreät ry
Luonto ja Terveys ry
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry
Maahanmuuttajien Tuki ry
Maan ystävät ry
Metsämörriohjaajat ry
Muu ry
Nuoren Voiman Liitto ry
Oulun seudun vihreät ry
Oulun vihreät ry
Oulun seudun YK-yhdistys ry
Perennia ry

Pirkanmaan Vihreä liitto ry
Pohjois-Karjalan Maan ystävät
Pohjois-Karjalan vihreät ry
Pohjois-Savon vihreät ry
Pohjois-Suomen seikkailukasvatus ry
Porin vihreät ry
Pro Yleisö ry
Puntland Community ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Reilun kaupan puolesta ry
Reilun kaupan puolesta ry/Oulun paikallisryhmä
Rivinväli ry
Rovaniemen seudun vihreät ry
Somaliland Development Organisation ry
Somalinuorten ja Perheiden tuki Sonpet ry
Suomen historiallisen miekkailun seura ry
Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt ry
Suomen Kierrätyskeskusten yhdistys ry
Suomen Somaliland Kehitys ja Integraatio ry
Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry
Suur-Leppävaaran Vihreät ry
Tampereen yliopisto
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta
Tiedeopetusyhdistys ry
Turun seudun vihreät ry
Udoka ry
Uusi Tuuli ry
Vantaan Luontokoulu
Vantaan vihreät ry
Vastedes ry
Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry
Vihreä Keski-Suomi ry
Vihreä liitto ry
Vihreä Uusimaa ry
Vihreä Verkko ry
Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry
Vihreät Naiset ry
Viittomakielen tulkkilinja
Värjärikilta ry
Ympäristö ja Kehitys ry

Yhteensä 85 kpl

LIITE 2**Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit**

Akkurat ry
Dodo ry
Espoon Mielenterveysyhdistys ry
Espoonlahden Vihreät ry
Etelä-Helsingin Vihreät ry
Joensuun seudun vihreät ry
Kirkkonummen seudun mielenterveysyhdistys ry
Kotimme ry
Kynnys ry
Kynnys ry/Oulu
Kynnys ry/Turun toimintaryhmä
Käsityökerho luonnonkuidut ja kierrätysmateriaalit/Helena Vuori
Lauluryhmä Kuokkavieraiden kannatusyhdistys
Luonto ja Terveys ry
Maahanmuuttajavammaisten Tukiyhdistys ry
Monikulttuurisyhdistys Familia club ry
Ngoma Moto ry
Opiskelevat aktivistit
Opiskelijakansantanssijat ry
Petkele
Pispalan kirjastoyhdistys ry
Pohjois-Karjalan Vihreät ry
Pääkaupunkiseudun Yksin- ja Yhteishuoltajat PÄKSY ry
Reilun kaupan puolesta ry
Reilun kaupan puolesta ry/Tampereen paikallisryhmä
Reilun kaupan puolesta ry/Turun paikallisryhmä
Reilun kaupan puolesta ry/Oulun paikallisryhmä
Turun Seudun Työttömät ry
Udoka ry
Vaaka ry/Taaperotiimi
Vantaan Mielenterveysyhdistys ry
Vapaat anarkistit
Vihertävät visionäärit

Yhteensä 33 kpl

LIITE 3**Vihreä Sivistysliitto ry:n jäsenjärjestöt**

Espeen vihreät ry
Etelä-Savon Vihreät ry
Hämeenlinnan seudun vihreät ry
Helsingin vihreät ry
Jyväskylän Seudun Vihreät ry
Kotkan vihreät ry
Kuopion vihreät ry
Lounais-Hämeen Vihreät ry
Luonto ja Terveys ry
Oraansuojelijat ry
Oulun kestävän kehityksen seura ry
Perusta ry
Pohjois-Karjalan Vihreät ry
Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry
Tampereen vihreät ry
Turun seudun vihreät ry
Vaasan vaalipiirin vihreät ry
Vantaan vihreät ry
Vastedes ry
Vihreä Keski-Suomi ry
Vihreä liitto rp
Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry
Vihreät Naiset ry
Vihreä Seura ry
Vihreä Uusimaa ry
Ympäristö ja kehitys ry

Yhteensä 26 kpl